

Gilbert Achcar intervjuad av Raoul Rigault

Egypten*

Intervjun gjordes den 26 januari 2011, således dagen efter att upproret i Egypten tagit vid. Achcars analys förtjänar att återges för den förutser utvecklingen såsom den faktiskt har tagit sig. (översättningen är gjord den 10 februari) ö.a.

Raoul Rigault. Tyder demonstrationerna och tumulten på att situationen i Egypten är att likna vid Tunisien?

Gilbert Achcar. Nej, den är inte det. I Tunisien spred sig upproret, efter den unga gatuförsäljaren Sid Bouzids självmord, spontant likt en löpeld över landet.

Situationen i Egypten är en annan. Demonstrationerna är organiserade av den politiska oppositionen, som bedriver en kampanj mot "att makten ärvs" dvs mot president Hosni Mubaraks förberedelser att sonen Gamal Mubarak ska efterträda honom. Riksdagsvalet i november i fjol – med ett valdeltagande på officiellt 25 procent – har ökat missnöjet än mer än vad det var efter valet 2005. Då utövade den amerikanske presidenten George W Bush ett tryck gentemot Mubarak så att valet åtminstone skulle ge sken av att vara demokratiskt. Regimen blev tvungen att tillåta den starkaste oppositionen i landet, det muslimska brödraskapet *al-ikhwan al-muslimun* att tillskansa sig 88 mandat. Med verkliga val hade de otvivelaktigt fått många fler, kanske t.o.m. en majoritet, såsom skedde i Algeriet i början av 1990-talet.

USA har kontroll över utvecklingen i landet. Det fanns dock vid valet 2010 en antingen-eller-situation. Det muslimska brödraskapet eller den sittande regimen. Så även om USA var klar över att Mubarak med sitt valfusk spelade med elden så var hans regim bättre än att låta en socialt okontrollerbar situation uppstå. Mubaraks fuskande 2010 blev dock värre än vad det varit 2005. Det muslimska brödraskapets mandat minskades från 88 till 1.

Till detta tillkom att det, mellan 2006 och 2009, hade pågått den största strejkrörelsen någonsin i Egyptens moderna historia. De sociala spänningarna hade ingalunda avtagit. Mubaraks misstag var att han trodde att det ändå var möjligt att blockera säkerhetsventilen. Vi fick alltså en social och politisk explosion och naturligtvis hade händelserna i Tunisien sin betydelse.

Raoul Rigault. Vilka grupperingar består oppositionen av?

Gilbert Achcar. Först och främst det muslimska brödraskapet. Därefter är det de liberala krafterna med sin främste företrädare Mohammed ElBaradei, den tidigare generaldirektören för det Internationella atomenergiorganet IAEA. Mubarat tillät inte att han fick ställa upp i riksdagsvalet, eftersom det hade inneburit att rösträttsordningen hade fått ändras och därmed hade regimen kontroll, av vem som får ställa upp som kandidat, gått förlorad.

* Intervjun har, redaktionellt bearbetad, publicerats som "Armee ist in Ägypten das Machtzentrum" i dagstidningen *Junge Welt* (Berlin) <www.jungewelt.de> den 29 jan. och som "De Egyptische protesten geven hoop" i veckotidningen *Grenzeloos* (Amsterdam) <www.grenzeloos.org> den 29 jan. I original publicerades intervjun som "Entretien avec Gilbert Achcar" med en lång redaktionell inledning på veckotidningens *La Breche* (Lausanne) <www.labreche.ch> hemsida den 31 jan., och likaså i original som "Egypt: entretien avec Gilbert Achcar" på *Nouveau Parti Anticapitalists* <www.npa2009.org> hemsida den 31 jan. Här återges intervjun.

ElBaradei har stort stöd av vänsternationalister som ser honom som det enda realistiska alternativet bland de icke-religiösa. Han skulle ha goda chanser i presidentvalet i september, för han är välkänd. Det finns också en vänsterrörelse, bestående av folk från kommunistpartiet till kvarvarande företrädare för Nassers allarabiska nationalism, men deras inflytande är svagt. Därutöver finns det en nyvänster, som utgörs av människor som deltagit i de sociala rörelserna de gångna åren. Men den är politiskt ännu i sitt begynnelsestadium.

Men för första gången på över 30 år, sen president Nasser, har vi oberoende fackförbund närvarande. Alltså om den sociala proteströrelsen kan finna en politisk kraft som svarar mot dess krav, då kan vi få ett maktskifte såsom i Tunisien. Men den vändningen ligger ännu i framtiden.

Raoul Rigault. Vilka krafter i landet stöder ännu Hosni Mubarak?

Gilbert Achcar. Alltsedan statskuppen 1952, är det militären som har varit det faktiska maktcentrumet i Egypten. Mubarak kommer, liksom alla tidigare ledare, därifrån. Han var flygvapengeneral. Hans son, den tilltänkta efterträdaren, är däremot bankir, vilket står honom i fatet. Vi kan förvänta oss att militären kommer att hålla sig i bakgrunden. Men ifall protesterna tilltar kan de låta Mubarak falla eller åtminstone att sonen ramlar ur räkningen. Vad som än händer, bevittnar vi från Egypten till Jemen, Tunisien, Jordanien och Algeriet idag en folkrörelse som bärs upp av samhällets understa skikt. Det är hoppningivande.

Översättning Per-Erik Wentus.